

שאלות מבחני בקיאות ברש"י
שנת תשע"ח
ויקרא – במדבר א' – פר' קדושים, אמור, בהר, בחוקותי, במדבר,
נשא, בהעלותך.

קדושים

1. רש"י אומר: מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני ש"רוב גופי תורה תלויים בה". איפה זה מרומז בפס'?
2. מה לומדים מסמיכות העניינים "לא תגנובו", "ולא תכחשו", "ולא תשקרו" "ולא תשבעו בשמי לשקר"?
3. איזה חידוש דין למדנו מהפס' "לא תקלל חרש"?
4. "...שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל" במה היה מקום לטעות אם לא היתה כתובה המילה "יהיה"?
5. על איזו מצווה מביא רש"י את דברי ר' עקיבא "זה כלל בתורה"?
6. "והווה דן את כל האדם לכף זכות" מאיזה פס' למדנו מצוות עשה זו?
7. איפה מרומז בפרשתנו "מום שבך אל תאמר לחברך"?
8. מהי הגדרתו של רש"י למשותף בין מקומות שבהם כתוב "ויראת מאלוקיך"?
9. "לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר"
 דברים כד, טו "ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש..."
 מהי ישובו של רש"י לשני היגדים הסותרים לכאורה?
 10. מניין שאין קידושין לעכו"ם?

פר' אמור

1. מנין שאם היה לכהן "מום עובר" והתרפא, שכשר לעבודה?
2. מנין שאשת כהן אוכלת בתרומה?
3. רש"י מביא את הפס' (דברים לד, ו) "ויקבור אותו בגי" מהו הלימוד שרש"י לימד מהפס' הנ"ל?
4. איזו ראייה הביא רש"י מחנניה, מישאל ועזריה לענין מצוות קידוש ה'?
5. האם מותר לבעה"ב לעזור לידידו העני לאסוף מחנות עניים פאה, לקט, וכדומה? מנין לומדים זאת?
6. בקשר למה אומר רש"י את המשל: "כמלך שזימן בניו לסעודה אמר בבקשה עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם"?
7. מהו מקור הפתגם, "עבר יומו בטל קרבנו"?

8. מנין ש"שלוחו של אדם כמותו"?
9. מנין שלוקחים רק לולב אחד ולא יותר?
10. מדוע כתובים מצוות פאה ולקט באמצע פר' המועדים?

פר' בהר

1. כיצד מסביר רש"י את סמיכות הפרשיות של שמיטה והבטחת הכתוב "וישבתם על הארץ לבטח"?
2. מנין כשאתה מוכר, מכור לישראל חברך?
ומנין שאם באת לקנות קנה מישראל חברך?
3. "אל תונו איש את אחיו" – מה לומדים מהפס' הנ"ל?
4. איזו ברכה מיוחדת מרומזת בפס' "ואכלתם לשובע"?
5. על איזה לאו עובר אדם שקנה שדה ואינו רוצה להחזירה לבעלה ביובל?
6. "גר ותושב וחי עמך" מה זה "גר" מה זה "תושב"?
7. את מה מסביר רש"י בעזרת המשל "למשאוי שעל החמור עודנו על החמור אחד תופס בו ומעמידו, נפל לארץ, חמישה אין מעמידים אותו"?
8. מדוע הזכירה התורה את ענין יציאת מצרים אחר האיסור של נשך ותרבית? (2)

פר' בחוקותי

1. "אם בחוקותי תלכו" מהי ההוכחה שהפס' הנ"ל מדבר על עמל התורה?
2. מה המיוחד בברכה "ועץ השדה יתן פריו"?
3. "ונתתי שלום בארץ" מהי ההוספה בהמשך הפס' "וחרב לא תעבור בארצכם"?
4. מהי עיקר הברכה במילים "ואכלתם ישן נושן"?
5. "וזרעתם לריק זרעכם ואכלוהו אויביכם" .. מה הקושי בפס' וכיצד תירץ רש"י?
6. על איזה פסוק המופיע בתוכחה אומר רש"י: "זו מדה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם"?
7. "וזכרתי את בריתי יעקוב" מדוע נכתב כאן יעקב בכתיב מלא?
8. מנין שגם תורה שבע"פ ניתנה בסיני כמו התורה שבכתב?

פר' במדבר

1. לשם מה היה מנין בני' בתחילת פר' במדבר?
2. מהי כוונת הפס' "ויתילדו על משפחותם לבית אבותם"?
3. מנין שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו?

4. "איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל". הסבירי בשני אופנים למה הכוונה "באותות לבית אבותם"?
5. על מי נאמר "ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו"?
6. "הלויים נמנו מבן חודש ומעלה" למה לא מיום לידתם?
7. כיצד משה מנה את התינוקות של הלויים? איפה זה מרומז בפס'?
8. "ושמרו את כל כלי אהל מועד ואת משמרת בני ישראל" מהי הכוונה "ואת משמרת בני ישראל"?

פר' נשא

1. "...כל הבא לעבד עבודת עבודה..". לאיזה סוג עבודה קוראים "עבודת אדמה"?
2. מנין בפרשתנו שאשה צריכה לכסות את ראשה?
3. מנין שאם שתתה האישה הסוטה את המים המרים ולא קרה לה כלום, שמעכשיו מותרת שוב לבעלה?
4. "ועשה הכהן אחד לחטאת ואחד לעולה וכפר עליו מאשר חטא על הנפש..." כתבי שתי דעות על איזה חטא מדובר כאן?
5. "...כה תברכו את בני ישראל אמור להם" מדוע נכתב במילה "אמור" בכתוב מלא עם "ו"?
6. "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם" כתבי שני פרושים על המילים "ואני אברכם"?
7. באיזה ענין רש"י מביא את הדוגמא הבאה: "שהנותן מתנה לעבדו אינו יכול לשומר מכל אדם וכיון שבאים ליסטים עליו ונוטלים אותה ממנו, מה הנאה יש לו במתנה זו..".
8. "ובבוא משה אל אוהל מועד לדבר אתו וישמע את הַקּוֹל מדבר אליו" ... מה באה לרמז ה' הידיעה?

פר' בהעלותך

1. "ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו" מה למדו מהמילה "במועדו"?
2. איפה מצאנו בפרשה זו ש"מגלגלין זכות ע"י זכאי"?
3. "עשה לך שתי חצוצרות כסף..." כתבי שלושה פרושים מדוע נאמר "לך"?
4. "ונסע דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנות לצבאותם.." איזו מצוה מדאורייתא מרומזת בפס'?
5. "ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה'..." על מה התאוננו?

6. על מה מביא רש"י את המשל:...למלך בשר ודם שכעס על בנו והלך הבן אצל אוהבו

ואמר לו: "צא ובקש עלי מאבא"?

7. אלו טעמים לא היו מרגישים במן ומדוע?

8. מנין שאין לאדם לכעוס על חבירו מבלי שיודיעו שכועס עליו?

חיילך לאורייתא!